

SLAIP IR TAIP

Rašo V.

Rep. blikonai pripažįsta, kad dabar Amerikoje bedarbių esama apie 3 milijonai, ir daugiau, bet, sako, piliečiams sutaupyta septyni ir pusė biliono dolerių mokesčiai. Padėti nedarbo paliestiems angliakasiams, valdžia nutarė pirkti dešimtis milijonų tonų anglių ir parduoti svetur.

Smarki audra išžudė daugiau negu 3,000 žmonių Japonijoje, tarp jų 58 amerikonus.

Londonė vyksta devynių valstybių diplomatų konferencija, aptvarkyti demokratijų frontą prieš komunistų imperializmą, kuris kiek pakriko, kada Prancūzija atsisakė priimti vokiečius į bendrą Europos kariuomenę.

Angių Manchester Guardian korespondentas, kuris su anglių darbo delegacija lankė raudoną Kiniją, rašė "Mačiau kraštą, kuriame skerdžiama 4,000 senumo civilizacija, o statoma minkštagalvių vergų pramoningas kraštas, kur dirbtuvės kaminas skelbiamas amžino grožio dalyku."

Ra. donoj Lenkijoje protą vartojančiam žmogui, matyti, trōsku, nes vos tik Varšava išleido šveicarijonių žymų orkestros vadą, kompozitorių Andrių Paniufniką, tas atsisakė pas komisarų grįžti ir iškeliauja į Londoną. Metai laiko atgal pas anglius pabėgo poetas Česlovas Milašius.

Anglų žurnalas "The Listener" rašo: Devyni metai prabėgo, kaip vokiečiai gavo didžiausį pralaimėjimo smūgį savo istorijoje, veik panašų tam, kurį senovės romėnai davė kartagėnams. Tačiau, šveicarijonių vokiečių vakariečių gyvena taip gerai, kaip jų tėvai ir tėvų tėvai negyveno."

Aštuoni mėnesiai atgal Prezidentas Eisenhoweris pasiūlė Maskvos diktatoriums, žmonių gerovei, sudaryti bendrą mokslininkų frontą, atomo paslaptis vartoti žmonių ligas gydyti ir pramonei energijos duoti. Komisarai, aštuonius mėnesius savo gudrias galvas pamatalavę, atsakė: "ne".

Amerikos kariuomenė persitvarkė ir dabar turi 23 divizijas — tris daugiau, negu Korėjos karo pradžioje.

Italų komunistams nepavyko nugriauti koalicinę krikščionių demokratų valdžią, panaudojant skandalą apie vienos merginos mirtį, į kurią įvelta vieno ministerio sūnus. Ministeris rezignavo, tikslu ginti sūnaus garbę.

Sportininkas Pabėgo Nuo Komunistų

Munich, Vokietija. — Trečias sportininkas bėgy mėnesio pabėgo iš savo komunistų valdomos tėvynės. Vokiečių policija sakė, kad 24 metų Drago Novak, vidutinio svorio kumštlininkas iš Jugoslavijos prašėsi politiškos prieglaudos pas J. V. valdininkus. Novak buvo trečias sportininkas pabėgėti, ir buvo vienas iš 20 Jugoslavijos kumštinių komandos, kurį baigė savo kelionę vakarinėje Vokietijoje, rugsėjo 25-tą dieną.

NEGRŲ ir baltųjų vaikai, JAV pietuose susodinti į vieną suolą višiose mokyklose, vėl išskirti tačiau to nėra katalikiškose mokyklose, kur jau seniai jie kartu mokosi.

Nr. 37

WORCESTER, MASS.,

Spalio (Oct.) 1, 1954

Vol. XXXVI

VOKIETIJA TURĖS APRIBOTĄ ARMIJĄ

LONDONAS. — Devyni vakariniai alijantai priėmė istorišką programą sušaukt naują Vakarinės Vokietijos armiją gynybos sąjungoje prieš komunizmą. Laisvojo pasaulio užsienio ministeriai taipgi artinosi prie bendro susitarimo tikslui panaikinti senovės baimes ir konkurencijas, kurios per šimtmečius perskėlė Europą. Programa buvo atsieta po eiles kompromisų tarp tris sykius užpultus Prancūzijos ir jos talkininkų.

Devynių jėgų konferencijos programa: 1. Vakarinės Vokietijos okupacija per alijantus baigsis šio meto pabaigoje. Amerikiečiai Britai, Prancūzai beveik tuojaus atsižada kaikiurių teisių. 2. Vakarinei Vokietijai leista apsiginkluoti po griežtų tarptautinių taisyklių, po priežiūra septynių tautų Europos Apginklavimo Autoriteto. 3. Vakarinė Vokietija įeis į padidinta Brukselio Sąjungą ir į Šiaurinės Atlantikos Sutarties Organizaciją, kaip 15-ta narė. Italija taipgi priklausys prie

Brukselio grupės, kurią įsteigė penkios tautos 1948 metais.

Komunikatas buvo praneštas, kad atsieta sutikimas principu dėl pataisymo reikalauoto Brukselio sutarty, Italijos ir federalinės Vokietijos respublikos priklausimui. Tokis sutikimas reiškia, kad vokiečiam kelias atidarytas priklausyt prie NATO, Britanija, Prancūzija, Belgija, Olandija ir Luksemburgas — 50 metų Brukselio Sąjungos narės — greitai priėmė priedą savo sutarčiai, formaliskai užkviečiant vakarinę Vokietiją ir Italiją priklausyt. Sekanti problema išrišt bus gražinimas sovenerenumo vakarinei Vokietijai.

Devynių tautų ministeriai susitiko daugiausia del principų. Kada konferencija baigsis šeštadienį, ekspertai pradės nustatyti visas smulkmenas, ir tas užims vieną mėnesį. Tada bus sušauktas kitas NATO susirinkimas, jei pilnai bus susitarta — formaliskai priimt Vakarinę Vokietiją kaip pilną ir lygią talkininkę.

Sovietinė Mokykla

"Mūsų valstybė nuo kitų valstybių skiriasi, kad ji nieko nesigaili vaikų priežiūrai ir puikiam jaunimo auklėjimui" — pasakė Stalinas 1933 m.

Iš kelių čia pateikiamų pavyzdžių matyti, kaip rūpinamasi auklėjimu Sovietų Sąjungoje. 1953 m. lapkričio 28 d. "Učitel'skaja Gazeta" spausdina tėvų laišką, kuriame nusiskundžiama, kad Maskvos mokykloje No. 415 pirmojo skyriaus mokiniai turi lipti į penktą aukštą. To skyriaus klasė yra penktame aukšte, o mokyklos užkandinė — pirmame aukšte. Vaikai, norėdami pasivaikščioti gryname ore ar užkasti, privalo laiptuoti žemyn ir aukštyn. Veltui tėvai kreipėsi į vietos švietimo vadovybę. Toji vadovybė, rašoma tame pačiame laiške, visiškai nesirūpina ir pedagoginiais reikalais.

Tokia padėtis ne tik toje vienoje, bet ir daugumoje Maskvos mokyklų. Dar prasčiau auklėjimo reikalai Sovietinių provincijų ir sąjunginių respublikų mokyklose. Neseniai "Učitel'skaja Gazeta" įsidėjo aprašymą apie mokyklų padėtį Kazachstano sostinėje Alma-Atije. Ten rašoma, kad vidurinėje mokykloje Nr. 1 mokosi 850 mokinių, o klasių tėra vienuolika. Todėl klasės nepaprastai užgrūstos, nors mokymas vyksta keliomis pamainomis. Mokykloje nėra dražinių nei kitų būtinų pa-

talpų, o mankšta atliekama koridoriuje.

Dėl tokios netvarkos kalta švietimo vadovybė ir sovietinė valdžia. Ne tik nesirūpinama naujų mokyklų statyba, bet ir esami mokyklų pastatai dažnai užimami įstaigų, kurios su švietimu maža ką bendro turi arba net apgyventos sovietinių pareigūnų. Vienoje Alma-Atos mokykloje įkurdinta krautuvė, kitoje turi privatišką butą atleistas mokyklos direktorius. Mokyklos giti turi nauditis sandėlių, klounų ir tolygiomis patalponis. Mokyklų statyba visai nesirūpinama. Čigirike, netoli Taškento, jau 1951 m. užplauota pastatyti mokyklą, tačiau iki šiol dar niekas nepadaryta. Toje geležinkelio stoties mokykloje mokslas tebevyksta traukinio vagonuose.

Ar geriau dedasi Lietuvos mokyklose?

Mao Vėl Išrinktas

Tokyo. — "Liaudies Kongresas" vakar išnaujo išrinko Mao Tze-Tung Komunistų Kinijos aukščiausiu valdininku ir antroji vietoj paskyrė gen. Chuh Teh, komunistų armijos komandierių. Peipingo Radio sakė, kad rinkimai buvo vienbalsi, vienok buvo aišku, kad Mao pats išrinko gen. Chuh, jei pat Mao mirytų. Mao sveikata yra bloga. Du komunistai, vadai premieras Chou-En-lai ir Liu Shao-Chi, buvo užmiršti, pralaimėjo rinkimuose.

24 Divizijos Iki 1956

WASHINGTON, D. C. — Armija pranešė, kad padidins savo dabartinę uėgą iš 19 karui įrengtų divizijų į 24 laike sekančių dviejų metų. Penkios naujos divizijos susidės iš dabartinių lavinimo divizijų — bet kurios mažai bus panašios į pilną kariavimo jėgą. Šis planas nereikalauja padidinti naujokų skaičių. Iš keleta divizijų, kariai bus atšaukti į dvi divizijas, kurios dabar gražinamos į Tautinę Sargybą (National Guards).

Armijos sekretorius Robert Stevens, Matthew B. Ridgway, štabo viršininkas ir kiti prie armijos vyriausybės pranešė apie naują planą. Pagal naują patvarkymą, kiekviena divizija bus pakeičiama kas trys metais. Kaikuri divizijos aštuonios iš viso, bus siunčiamos viena į ten, kita iš ten kas metai.

Japonijos Premieras Kanadoje

Ottawa. — Japonijos premieras Yoshida pranešė, kad tikisi mažai japonų prekybos su komunistine Kinija, Rusija ar kitais Geležinės Uždangos kraštais. Jis atvyko į Ottawa pasitart su Kanados viršininkas apie įvairius reikalus, tarp kurių prekybos ir žuvininkystės klausimai.

Gilda Pasiekė Honduras Salas

Belize, Britų Honduras. — Viesulas Gilda, kapojantis į šiaures, praužė pro žvejų kaimus Britų Honduras pietinėje dalyje ir iš čia į salos raistus. Susisiekimai su viesulo užpultu plotu buvo nukirsti ir nebuvo galima sužinoti apie nukentėjusius. Audros centras puolė salas apie 70 mylių į pietus — pietvakarus nuo Belize.

Bendra Problema — Indokinija

Washington, D. C. — Amerikonų ir Prancūzų atstovai pranešė, kad jie pasiekė platų susitaikymą problemoje del sustabdymo tolimesnės komunistiškos agresijos neseniai perskirtoje Indokinijoje. Po pirmųjų konferencijų viršininkai sakė, kad jie pasikeitė savo nusistatymais bendrose problemose Tolumų Rytų ginče.

Bilietai į Marijonų Metų KONCERTĄ

Ark. Cushing Labdarybės Fondui galima įsigyti iš anksto

Amerikos Lietuvis raštinėje 14 Vernon St., Worcester

kaina -2.00 ir -2.50 atidaryta visą dieną šeštad.

Musų Bendruomenė, Jos Bičiuliai Ir Priešai Kurie Iš Jūsų Esa Taurieji Lietuviai?

AMERIKOS ir kitų pasaulio kraštų taurieji lietuviai besirūpindami lietuvių išlaikymu ir išsaugojimu lietuvių tautinio ir kultūrinio gyvenimo išėivijoje dirba organizacinį bendruomeninį darbą nepaisydami tų nesąmoningų lietuvių, bendkilniams tikslams nepaseirominės priešų pranašavimų bendruomenei, jos idėjai ir kimą ir bendruomeninės veiklos žlugimą nuo pat PLB įsteigimo.

Ir kas tie bendruomenei priešingieji elementai? Kodėl jie priešingi lietuviškai bendruomenei?

Visu pirmiausia bendruomenės priešais buvo lietuvių tautos neprieteliai, kurie siekia žuvimo lietuvių prisidėjo tūi mūsų partiniai lietuviai ir jų vadai, tūi partinės spaudos organų redaktorai ir tūi ALTO vadai, kurie ir praeityje buvo priešais buvo priešais lietuvių vienybės ir Lietuvos nepriklausomybės. Ignorantai ir partinių vadukų įtakoje esą lietuviai įtikėjo šiems lietuvių bendruomenės anti-patams, jog bendruomeninės veikla, organizacinis darbas žluger Amerikoje. Tai žmo-

nės kurie nenori lietuvių apsiungimo, tautinės vienybės, lietuvių išjudinimo iš letargo ir mūsų tautai pavojingo fatalizmo.

Tiesa, negalima pasmerkti visus partinius lietuvius ir jų vadus bei visus partinių organų spaudos redaktorius, būtų nelogiška ir neteisinga, nes pačiame JAV LB centre — LOKE daugumą sudaro partiniai lietuviai veikėjai ir ALTO nariai, rėmėjai Balfo ir kitų lietuvių vystės reikalams istaigų bei organizacijų rėmėjai, nors nevisi jie gal vienodai lietuvių bendruomenės idėja jos kinius tikslus supranta ir nuoširdžiai remia bei aktyviai bendruomeniniais darbais pasireiškia. Visgi, šie lietuviai yra rėmėjai ben-

apjungimo, tautinės vienybės išvystymo ir nušalinimo iš mūsų išėivijos gyvenimo fatalizmo Dėka šių taurių lietuvių pastangomis jau yra suorganizuota kelėtas Amer. Liet. Bendruomenės Apygardų ir virš 60 apylinkių (skyrių), kuriose reiškiiasi, vystosi amerikiečių lietuvių kultūrinė veikla, tautinės vienybės idėja kles tėja.

(tęsa ant 3-čio pusl.)

Komunistų Grasinimai

Taipeh, Formosa. — Grašinantis Kiniečių Komunistų gestas link Matsu Salų prieš Formosa šiandien atnaujino gaudus, kad komunistai ruošiasi pult kaikurias salas. Gynybos ministerija pranešė, 40 komunistų laivų antradienį buvo netoli Peikantung, mažos salos Matsu grupėje, bet grįžo, kada salos patrankos atidarė ugnį. Matsu salos randasi arti komunistų uosto Foochow, prieš Formosos vakarinį galą.

Gen. Taylor Tarėsi Su Chiang

Taipeh, Formosa — Generalas Maxwell D. Taylor atskrido čia iš 8-tos Armijos Komandos Korėjoje pasitart apie Nationalistų puolimus ant Raudonosios Kinijos pakraščio. Taylor susitiko su Chiang Kai-shek. Tuo pačiu laiku Taylor besitariant, nacionalistų lėktuvai nepaisant blogaus oro, sunaikino 35 mažus komunistų orlaivius ore, į šiaurę ir į pietus nuo Quemoy.

Išklausinėjo Išsigelbėjusius

Hakodate, Japonija. — Jūrininkystės teismas išklausinėjo perkėlimo laivo Toya Maru išsigelbėjusius, kada užėjo viesulas sekmdienį. Tada žuvo 1440 ypatos, 60 iš jų amerikoniai. Kaikurie sakė, kad laivas turėjo grįžti į prieklauką, vietoj, kad sustot. Tokyo, kabinetas susirinks ištyrinėti nelaimę ir nutart apie pagelbą.

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

HARTFORD, LIETUVIAI

Rudens Sezoni Atėjus Rengiamasi į Kultūrinės Veiklos Darbus, Vedasi Balazaras Su Ridikaite, Kitos Žinios.

Hartfordiečiai lietuviai jau ruošiasi prie rudens sezono kultūrinės veiklos bei kitokių pramogų ruošimo. Vietos TMD nariai, yra viltis, neužilgio susirinks į posėdį apsvarstymui savo kultūros veiklos. Liet. Bendruomenės vadovybė irgi rūpinasi kultūrinių reikalų pastumėjimu pirmyn, lietuvių kalboje mokyklos reikalais, ypač vice-pirm. p. J. Giedraitis.

Teko patirti, kad šįmet ir klubiečiai rūpinsis rimčiau kultūrinių pramogų rengimu. Šis klausimas tarpe klubo vadų aktualus. Klubo šokiai šeštadieniais vakare prasidėjo ir sekmingai eina

So. Boston, Mass.

Rugs. 25 d. buvo pas mus Balso rinkliavos 'Tag Day' Lietuvos - lietuvių vargstančių tremtyje šelpimui aukų rinkimas. Atvažiavęs A. J. Jokubaitis, iš Brookline, Mass. savanoriai paaukavo \$27.00 ir surinkęs iš savų bičiulių, nuo Antano Ivas - Ivaškevičiaus \$0.00, Dr. D. Pilka \$1.00, Dr. A. L. Kapo- r. \$1.00, nuo 1 det. bičiulio \$1.00, izd. Venys 25c., Fr. Mahoney 25c., nuo Minkų pagelbininko 10c. Sudėjus aukų visą labą, A. J. Jokubaitis perdavė asmeniškai toje dienoje \$51.50 P. Bričkui, Balso išdininkui, kuris priėmęs rankpinigius su didele padėkavone išdavė United Lithuanian Fund of America Inc. Charter 17, Boston, Mass. kvitą.

Kiek žinoma šioje rinkliavoje surinkta gatvėse pinigų apie pusantro tūkstančio dolerių. Manau, kad apie tai turės būti parašyta per spaudą teigminga sąskaita su smulkmenišku pranešimu ir pagarsinta per liet. vietines radio programoms tikslesnės žinios, kas didesnes pinigų sumas davė, — atiduodant kreditą tiems, kurie duosliai ir nuoširdžiai sušelpė lietuvių ir Lietuvos pagelbos reikaluose.

Nes tuo reikalu, viena liet. radio programa paskelbė, kad didžiausią auką davęs tavernos savininkas Blinstrubas, o antra Laisvės Varpo radio programa, kad viena rinkėja surinko daugiausiai su virš trisdešimties dol.

Tuo tarpu, A. J. Jokubaitis, kuris davė 27 dol. nepaminėjo. Šioks dalykas del visų lietuvių dabarties ir ateities labo, be politikavimų ir be užsivarinėjimų turėtų būti tiksliai ir teisingai pataisyta, paminėta.

Rinkimo diena buvo graži, rinkėjų galėjo rasti daug daugiau negu jų buvo prisirinkę. Gal kitą syk stengsime padaryti geriau.

A. J. Jokubaitis

po vadovyste p. J. Valinsko; jaunimas, tik dėja, ne lietuvių gausiai renkasi į šokius, lietuviškojo jaunimo mažai matosi klube šeštadienį vakarais, susidaro įspudis, kad lietuvių jaunimui sveiktai salionai žymiai mielesni negu lietuviškojo klubo. Gaila, o mes rūpinamės savojo jaunimo suartinimu su lietuviškomis organizacijomis ir įstaigomis. Jaunimo sąmprotavimo nuotikų pavyzdys ne tiek lietuviškas kai senieji lietuviai pageidauja.

Gražiai pagerbtas 'moterystės stoną' įstojantis p. Juozas Balazaras, iš East Windsor, tabako ūkės pramonės žymus šulas tycoon! Klubo nariai suruošė jo garbei pobuvį išvakarėse jo vedybų su p-le Ridikaite, tremtinių tėvų dukrele, arti 200 svečių ir p. Balazaro draugų dalyvavo, tarpe svečių buvo žymių amerikonių, Hartfordo miesto kasininkas ir kiti, šauniai baliavota ir daug linkėjimų p. Balazarui ir jo būsimai žmonelei suteikti kartu su patarimais iš vedusiųjų.

Buvo programa iš kino įvairių sporto vaizdų, komedijantas p. Gauba suvaidino kelėtą komiškių veiksmių pajukindamas svečius. Žodžiu, vaisės ir pagerbimas maloni steimėna, tikriausakant, įvertinimas šio jauno klubiečio kai pavyzdingo lietuvių, senosios ir jauniosios kartos lietuviai ir amerikoniškai atsilankė, taipgi, kelėtas lenkų klubiečių p. Balazaro draugų.

Klubiečių paskutinė gegužinė pavyko, bet žadėtų ropių klubietis ūkininkas nepristatė į gegužinę, kaip esame rašę "AL", priežastis to buvo urakanas! Taip aiškinosi p. A. Rėkus, mūsų klubietis ūkininkas 2-ju aktarų ūkiu. Tikrai, klubiečiai nesitikėjo jog po urakano jų gegužinė įvyks sekančią dieną, bet gi buvo sekminga, dėja, p. Rėkus ropių negalėjo parūpinti urakano užklupatas, atsiprašo visų kaltindamas urakaną.

'AL' Rep. M.

Ieškoma

Aš Ona (Milkuniutė) Haseben pajieškau Elzės Raslaviciūtės iš Nortio Naujienos, nuo Mariampolės, Anna Haseben, P. O. Box 230, Broad Brook, Conn.

Šventas Petras

Trisyyk išsigynė — Jam buvo dovanota.

Dr. V. Kudirka Trisyyk lietuviybės išsigynė, — Ir jam buvo dovanota.

Ir Amerikos lietuviui bus daug kas tautos dovanota, jei jis dabar laiku parems lietuvių spaudą, pasiūsdamas savo ir savo draugo prenumeratą.

AMERIKOS LIETUVIUI
14 Vernon St.
Worcester, Mass.

(metams \$3.00)

Chicago, Ill.

Atsiminimai Apie Karolį Poželą ir Jo "Angel"

Karoliui Poželai atvykus į Amerika 1924 metais, vasarą, jis iš New Yorko atvyko į Chicago. Tada man teko su juo susipažinti, paskui su Juozu Bancevičium. Apie tą laiką baigiau Atletų Kolegiją, maniau grįžti į Bostoną, bet pagaliau apsigyvenau New Yorke.

Poželai pakartotinai prašant, aš apsiėmiau būt jo reikalų vedėju ir spalio 1924 m., surengiau jam ristyntes Bostone, Worcesteris ir Lawrence, Mass. Kad išgarsinti ristyntes ir parodyt, kad jis nepėsčias atėjo iš Europos, Požela man davė 48 didelių auksinių medalius ir kelis šalikus, kuriuos jis laimėjo ristyntėse Rusijoje, Kinijoje ir Ispanijoje.

Tuos laimėjimus išstačiau So. Bostone kirpyklos lange, So. Broadway, paskui po dviejų savaitių perkėliau tuos medalius į kitą kirpyklą Worcesteris. Jie buvo pastatyti lange dieną ir naktį ir niekas jų nekludė. Kažin kas atsitiktų, jeigu aš lange parodyčiau tiek aukso dabantiniu laiku be apsaugos, nors per vieną naktį.

Tas ristyntes Naujos Anglijos lietuvių spauda garsino per 5 mėnesius ir į Bostono ristyntes su Vladu Bieksa atsiuntė suvis 1200 žmonių iš visų pakraštinių valstijų. Po ristyntių, aš supažindinau Poželą su sabo geru pažįstamu Paul Bowser Amerikos žymiausių ristyntių rengėju, su kuriuo Požela vėliau surengė daug susirėmimų prieš skaitlingą publiką.

Kada Požela lankėsi Lietuvoje ir du kartu Europoje, skirtingose šalyse, jis man pranešdavo laišku kur jis lankosi ir kaip jam sekasi. 1939 metų pabaigoj, jis pranešė laiške, suradęs labai nepaprastą ristiką Prancūzų kilmės vardu Maurice Tillet, kurs vėliau pagarsėjo kaip Angel. Sausio 3-čią dieną, 1940 m., gaunu pranešimą nuo Poželos, iš Milan Italijos, kad jis atkveža Angel į Ameriką, kad kad aš pasitikčiau juodu prie laivo New Yorke. Jiems atvykus ir užstačius 500 dolerių užstatą ir man pasirašius kaip Amerikos pilietis Angel leido sykiu su mumis eiti,

bet kartis nuo karto pasižiūrėjau į jį, taip baisiai iš karto atrodė. Bet susipažinusi, patyriau, kad jis yra geros širdies inteligentas žmogus. Per pirmuosius 3 mėnesius, aš ir Požela visą laiką praleidome su Angel rūpindamiesi jo išgarsinimu visokiais būdais. Mums patsisekė užinteresuoti International News Service, tada buvo daug paveikslų nutraukta skirtingose pozose ir paskleisti po visą Ameriką. Taipgi buvo nutraukta judomieji paveiksai mūsų trijų sykiu ir juos rodė po visą Ameriką.

Mes jį taip gerai išgarsiname, kad į pirmas Angel ristyntes atsilankė didelė minia žmonių. Po ristyntių, mes palaukėme apie valandą laiko ir manėm, kad jau niekas nelaukia, pašaukėm "Taxi" ir nespėjome per duris išžengti, kaip mus apsupo apie 200 vyrų, kurie laukė pamatyt to garsaus Angel. Kol mes trys priėjome iki "Taxi", tai mus gerokai apdraskė ir apstumdė ir įlipė lipė, Taxi negalėjo nei pasijudyti, nes tie vyrai apsupo aplinkui, nekurie ant viršaus sulipo. Kada po truputį pradėjome važiuoti, tada tik vyrai nušoko nuo viršaus.

Paul Bowser, ristyntių rengėjas, pastaromis Angel lankėsi pas Harvard mokyklos arba universiteto profesorius ir šie pranešė spaudai, kad jis yra prieš-istoriško sudėjimo ir kad toks žmogus gimsta tiktai kas 400 metų, bet gyvena nedaugiau 32 metus, bet Maurice Tillet mirė sulaukęs 51 metus. Važiavėję po Ameriką, ir mažesnių mokyklų profesoriai prašė nors supažindinti su tuo nepaprastu vyru.

Pora savaitių prieš jų mirtį, Požela ir jo Angel mėgino nuspręsti tarpe save, kuris sunkiau serga, bet Angel užbaigė kalbą tais žodžiais: "Klausyk Karl, mes dirbome kartu, gyvenome kartu, apsigome kartu, mes mirsim kartu ir būsim palaidoti kartu." Tas jo pareiškimas išsipildė iki paskutinių žodžių, nes jie mirė tą pačią dieną, rugsėjo 4 d. Požela ryste, o Angel vakare ir buvo palaidoti Tautinėse kapuose kartu, šale vien kito.

Jonas Jakubs

JIM'S SPA

Compliments to my Lithuanian Friends
355 MILLBURY STREET - WORCESTER
SAY HELLO TO OUR FRIEND JIM

A-1 STORM WINDOW CO.

Distributors of Aluminum Combination Windows and Doors
834 MAIN STREET - WORC. TEL. 3-3632 - WORCESTER

MAGAY & BARRON OPTICIANS

368 MAIN STREET - TEL. 3-3504 - WORCESTER
LINCOLN PLAZA TEL. 3-4016

Suteikite savo gausią paramą 1954 m. Golden Rule kampanijai, kad parodyti savo rūpestingumą ir atjautimą savo bendruomenės ir jos ateitimi.

Kiekvienas iš 35 Raudonosios Plunksnos Tarnyčių ištempia kiekvieną centą Jūsų aukos, kad jūsų bendruomenė taptų sveikesnė ir geresnė.

Atminkite, jūsų pažadas yra pilno meto užlaidymas šių 35 Raudonosios Plunksnos Tarnyčių, — kurios aptarnauja Worcesterį ir devynis arti esančius miestelius.

Let's Be Good Neighbors AGAIN

GIVE TO Your GOLDEN RULE CAMPAIGN for 35 Red Feather Services OCTOBER 1-14

AUBURN • BOYLSTON • GRAFTON • HOLDEN • LEICESTER • MILLBURY
PAXTON • SHREWSBURY • WEST BOYLSTON • WORCESTER

Waterbury, Conn.

Puikios Išleistuvių Waterburio Šeštadieninės Mokyklos Tėvų Komitetas suruošė puikias išleistuves buv. tos mokyklos vedėjui K. Bagdonui, kuris išsikelia į New Haven'ą, 313 Grand Ave. ir ten versis laikrodžių bei brangenybų prekyba.

Į išleistuves buvo susirinkę gražūs būrys lietuvių be tikybų ir pažiūrų skirtumo. Prie puikiai pauostų stalų buvo pasakyta gražių kalbų. Pažymėtina, kad kiekvienas atsilankiusių tarė gražų linkėjimo žodį išvykstančiam.

Pobuviui pirmininkavo Dr. P. Vileišis, LOKo vicepirmininkas.

Paskutinį žodį turėjo K. Bagdonas. Jis išreiškė gilų tikėjimą Lietuvos prisikėlimu ir ragino mokytojus žiebtį tėvynės meilės kibirkstėlę priaugančioj lietuvių jaunomenėj.

Be to, iškėlė ir projektą, kad milijonas Amerikos lietuvių turi teisę suruošti žygį į Jungtines Tautas, Sibire vargstančių ir Lietuvoje persekiojamų lietuvių reikalui. Juk mes turime tokią pat teisę su Afrikos negrais, kurie pajėgė suruošti protesto notas dėl jų persekiojimo, nors tų tautelių dydis 100,000 — 300,000 žmonių.

Visi palinkėjo išvykstančiam gerai isikurti ir sekmingai darbuotis naujoj profesijoj.

Viena iš dalyvių

STATEMENT

OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE CONGRESS OF MARCH 3, 1933, and July 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233).

Of Amerikos Lietuvis, published weekly at Worcester, Mass. for October 1st, 1954

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Josephine Leonate, 14 Vernon Street, Worcester, Mass.; Contributing Editor, Walter M. Chase, 275 Farmington Ave., Hartford, Conn.; Business Manager, J. Leonate, Worcester, Mass.

2. The owner is: Josephine Leonate, 14 Vernon St., Worcester, Mass. (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as of each individual member, must be given.)

3. That the known bondholders, mortgagees, and other holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities are: None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above is 2500. (This information is required from daily weekly, semi-weekly and tri-weekly publications.)

Josephine Leonate, publisher Sworn to and subscribed before me this 1st day of October, 1954.

ONUFRY J. KONCZANIN
Notary Public
My Commission expires Oct. 8, 1954

SKAITYKITE IR PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVI"

"AMERIKOS LIETUVIS"
The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription in U. S.	\$3.00	In Foreign Countries	\$4.00
Two Years Subscription	\$5.00	Two Years Subscription	\$6.00
One Half Year	\$2.00	One Half Year	\$2.50

Advertising rates — 10 cents
Single Copies — on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis išleina šeštadieniais, leidžiamas
Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V.	\$3.00	Užsieniuose - Kanadoje	\$4.00
Dviem Metam	\$5.00	Dviem Metam	\$6.00
Pusel Metų	\$2.00	Pusel Metų	\$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos.
Prenumerata turi but apmokėta iš anksto

Entered as Second Class Matter — September 29, 1914, at the Post Office
at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Mūsų Išeivija Amerikoje Skęsta Fatalizme; Žydų Išeivija Triumfuoja! Kodėl?

SAMONINGAS amerikietis lietuvis sekdamas mūsų išeivijos gyvenimą tautiniu ir kultūrinu atžvilgiu mato fatalizmą amerikiečių lietuvių gyvenime. Mūsų išeivija tikrai palaipsniškai skęsta fatalizme — pražūtis jūroje. Senieji miršta, o jaunieji nutautėja ir žūsta mūsų tautai. O kiekvienas taurus lietuvis nori išlaikyti savąją kalbą, kultūrą, organizaciją ir spaudą Amerikoje, ką nors palikti iš savo gyvenimo lietuvių tautos istorijai ir savo palikimams, nori matyti lietuvių išeivijos gajumą, išvermę išlaikyti ir išsaugoti viską kas yra lietuviška kultūra, ypač šiame mūsų tautos kritiškame momente nori matyti lietuvių ryžtingais ir vieningais, nes užsienių laisvieji lietuvių labai reikalingi Lietuvai dabar ir bus reikalingi ateityje.

Kitų tautų išeivijos Amerikoje gajesnės už lietuvių, ypač žydų išeivija, kuri per virš du tūkstančius metų gyveno bastūnų gyvenimu pasaulyje be savo valstybės — tėvynės, bet išliko gyva, gajai. Šįmet amerikiečiai žydai švenčia 300 metų savo išeivijos Amerikoje sukaktį, gerėjasi savo laimėjimais Amerikoje. O mes, lietuviai, susilaukę 178 metų emigracijos į Ameriką, esime fatalizmo keliu. Kodėl? Ar gi mes blogesni žmonės už žydus, silpnesni ir nenorime gyvuoti? Savanoriškai pasiduodame savižudybos fatalizmui? Ne, priešingai, lietuviai nori gyventi, nenori nutautėti ir mūsų jaunimas, nenori fatalizmo mūsų partiniai vadai, partinė spauda, bet nesugebame fatalizmo nušalinti ir eiti keliu gajumo — tautinės vienybės, kurioje glūdi mūsų išeivijos žmonių galybė ir viltis visos lietuvių tautos laimėjimų — išlaisvinimo Lietuvos ir išgelbėjimo lietuvių tautos kultūros. Nesugebame būti gajais, nes ne esame vieningi, stipriai apsijungę, praktiškai organizuoti.

Mūsų išeivija sena Amerikoje, 178 metų! Pirmasis lietuvis įžengė į šį laisvės kraštą amerikiečių revoliucijos metais. Gen. Tadas Kosciuszka, vėliau kiti jo keliais pasiekė Ameriką, ypač po pirmojo lietuvių sukilimo prieš rusų okupaciją 1831-1832 metais, po antrojo sukilimo 1863-64 metais lietuvių emigracija į Ameriką padidėjo Muravjevo laikais netekus spaudos laisvės, mokyklų. Išbėgusius karius sekė kiti jauni lietuviai pabėgėliai gaudomi į rusų kariuomenę. Vėliau pabaigoje XIX amžiaus bėgo persekiojami Lietuvos sąjūdžio kovūnai — aušrininkai ir varpiečiai, o pradžioje XX amžiaus lietuvių emigracija į JAV kraštą šuoliu ejo ir pasiekė arti mil. lietuvių skaičių Amerikoje.

Tiesa, pirmieji emigrantai gyveno pakrikime, buvo neorganizuoti, Vyt. Širvydo žodžiais sakant, jie praėjo vienas kitą Amerikoje kai laivai jūrose anais metais, kuomet neturėjo bevėlio telegrafo; lietuviams neturėdami spaudos, organizacijų, jokio susisiektimo nežinojo vieni kitų, kur jie gyveno ir kaip gyveno. Tikrai atvykus aušrininkams ir varpiečiams su dr. J. Šliupu praesidėjo mūsų išeivijos žmonių organizavimas, spaudos įkūrimas, atsirado draugijos, organizacijos, parapijos ir bažnyčios, lietuviai pradėjo išsiskirti iš lenkų, rusų ir vokiečių, kūrė lietuviškas šeimas ir savąjį tautinį ir kultūrinį gyvenimą Amerikoje. Neorganizotumas nušalintas, nušalintas ir fatalizmas to laikotarpio mūsų išeivijoje.

Kai aš atvykau į JAV prieš 41 metus radau naują "Lietuvą" — lietuviškas draugijas, bažnyčias, spaudą, tautinį ir kultūrinį gyvenimą. Amerikos lietuviai susiorganizavę, pasiekę vienybės suvaidino labai svarbią rolę kovoje už liet. spaudos laisvę už nepriklausomybę Lietuvos, jie padėjo Lietuvos vadams ir savanoriams atstatyti Lietuvos valstybę, jie davė aukas, davė paskolą Lietuvai, kuri padėjo pagrindą auksinės valiutos Lietuvos litui.

Dėja, tie lietuviško gajumo laikai, lietuviškos stiprybės ir vienybės dienos baigiasi Amerikoje. Kodėl? Todėl, kad Liet. partinių partijų vadai vykdydami partines antipatijas, demoralizaciją nepasidalindami valdžia ir karjeromis sudemoralizavo ir sukaldė mūsų išeiviją Amerikoje į partines grupes, kurios ligi šiol neišmoko branginti tautinės vienybės ir politinės dorovės. Pasekmės skandalingos! Mūsų išeivija skęsta fatalizme. Šį liūdną faktą mes matome.

O šiame mūsų tautos krizės momente mūsų pareiga būti vieningais ir gajais kovoje už laisvę mūsų tautos ir mūsų kultūros. Mūsų pareiga stipriai apsiungti, išvystyti tautinę vienybę, solidarinę kultūrinę veiklą, rūpintis išsaugoti ir išlaikyti lietuvių gajumą auklėjimu mūsų jaunosios kartos lietuviškoje dvasioje. Mes, užsienių lietuviai, vienintėlis Lietuvos pavergtųjų žmonių gyvenimo ir Lietuvos išlaisvinimo viltis! Mes būsim reikalingi Lietuvai, kuomet maskoliai ir mongolai bėgs iš mūsų tėvynės.

Nušalinkime fatalizmą, vienykimės, stipriai organizuokimės stodami į Amer. Liet. Bendruomenę. Jei žydai per savo bendruomenes išliko gyva ir gajai tauta, mes galime per savo bendruomenes tikslu pasiekti. Nedelskime, visi stokime į lietuviškas bendruomenes. Lietuviškos Bendruomenės idėja ir tikslai yra kuo buvo praeityje Aušros Varpo ir Tėvynės Sargo — lietuvių

Saulutė Užtemo

Vyt. Širvydas

Sąryšyje su lietuvių socialdemokratu suvažiavimais Amerikoje ir Kanadoje idomus pareiškimas vieno vadų kairiojo anglių darbo partijos sparno, R.H.S. Crossman'o. Žurnale New Statesman and Nation, kuris socializmui simpatizuoja, jis deda straipsnį, kuriame pareiškia, kad galvoją Europos inteligentai pradeda nusigrįžti nuo socializmo teorijų, nes įsitikino, socializmas žmonijai ne laisvą, pilietinį gyvenimą nešė, bet vergavimą valstybei, arba diktatoriams, kurie tos valstybės galią pasigauna, arba jiems ją galią pavedus.

Amerikoje socialistų partija iš politinio gyvenimo išnyko. Spaudos teliko privatių socialistų leidžiamas mėnesinis žurnalukas "New Leader" — "naujas vadas", kuris neturi ko, ar į kur vesti. Panašiai nyko ir lietuviai socialistai, tik lietuvišku papročiu vėluoti, dar turi senosios galybės likučių. Prieš pirmąjį pasaulinį karą Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjunga turėjusi 3,367 narių, o 1941 metais tebuvo tik 268. Neikie daugiau gal ir šiandien, nors prisidėjo kai kurie dypukai socialdemokratui.

Panašų, į šiaudų be grūdų, šešėlius išvirtimą, sakoma, pergyvena ir seniau garsi Austrijos socialistų partija Europoje. Jos istorija nušviečiama Joseph Buttnerio knygoje, "In the Twilight of Socialism" (Socializmo Prietemo). Didžiausią smūgį partijai, tiesa, suteikė klerikaliniai - fašistiniai rezimas 1934 metais, kuris partijai uždarė, bet partija puvo iš vidaus. Smukimo žingsnius pavaizduoja knygos straipsnių vardai: Bėdos, Kivirčiai, Smūgis, Apsivylimas. Jei Crossmanui tikėti, į apsvylimą atėjo ir Europos galvoją inteligentai, kurie pirmiausia socializmui tikėjo.

Praėjusio šimtmečio pabaigoje socializmo teorijos žavėjo ne vien inteligentus, bet ir liaudį. Tokiu būdu, pirmojo pasaulinio karo socialistų partijos, ypač Austrijoje ir Vokietijoje, pagal

vokiečiams įprastą mokėjamą tvarkiai susiorganizuoti, išaugo į stiprias, disciplinuo- tas organizacijas, giliai įsitikinusias, kad joms priklausau ateitis. Šis ūgis veikė amerikonus socialistus, ir dalinai lietuvius Amerikoje, nors šie daugiausia įkvėpimo bei pavyzdžių sėmėsi iš rusų revoliucionierių.

Partija Vokietijoje ir Austrijoje, tartum, buvo valstybė valstybėje. Štai kaip Bottingeris pavaizduoja socialistų, partijos valdininko ar vaduko gyvenimą tada: "Savo propagandinės spaudos raginamas, jis visa širdimi dalyvauja visuose darbo klasės kultūrinuose siekimuose. Jis uoliai lanko kiekvieną paskaitą, koncertą, vaidinimą; gali būti, yra narys socialistų choro, ar dramos ratelio; vyksta į visus partijos piknikus bei išvažiavimus; klauso visų prakalbų, gal pats kai kurias sako, ir platina partijos literatūrą. Ką gali, perkasi darbininkų kooperatyve, o iš darbininkų knygyno skoliasi knygas."

Daugelis Amerikos lietuvių socialistų prisimins, kad ir jų gyvenimas dažnai sukosi gana kietame, tartum, "savo" pasaulio rate. Jis gyvenimo apsuaptas kapitalistinių priešų, savitoje bendruomenėje, kuri kūrė geresnį darbininkų rytojų. Šitokią

gražią viltį žodžiais pavai- duoja austras socialistas, Otto Bauer'is, rašydamas apie Austrijos socialistų partijos "kūrėją, Dr. Viktorą Adlerį:

"Jis į darbininkus žiūrėjo gydytojo akimis. Jis matė kaip jų kūnams kenkia ilgos darbo valandos, netikė gyventi namai, o sielas žaloja nuobodus, mekaniškas, ne sau, bet kito naudai, darbas, ir kiti proletarinio gyvenimo negerumai. Todėl jis savo gyvenimo tikslu pasistatė žmones vesti į kovą už kitokesnį, gražesnį gyvenimą; už sveikatą, už kultūrą, laisvę ir žmogaus gerbimą."

Tokiais idealais gaivinama ir vokišku susiklausimu organizuojama, austrų (ir vokiečių) socialistų partijos buvo pavyzdys kitoms parti-

apjungimo ir jų tautinio ir kultūrinio gyvenimo apkėlimo idealais. Nelaukime naujų vadų genijų iš partinių grupių, kurių vadai senai yra tautiniu, moraliniu ir politiniu atžvilgiu subankrutinę. Jie nieko nežada mūsų tautai ir mūsų išeivijai kaip tikrai kasdieninius partinius ginčus ir demoralizaciją. Jiems rūpi tikrai jų karjeros, Lietuvos aukso likučiai Washingtono globojami, jie lošia roles varijotų! Neturėdami valstybės nori būti valdovais mūsų tautos ir išeivijos besirūpindami savo asmeninėmis karjeromis.

Jie ginčinas su Lietuvos diplomatijos atstovų kadru, ginčinas dėl visokių dokumentų diplomatams paliktų Lietuvos vyriausybės ir dėl Lietuvos turtų užsienyje norėdami savininkais tų turtų tapti. Jie nevykdo praktiško Lietuvos vadavimo darbo ir praktiškos politikos, nes jiems rūpi partinė politika ir jų karjeros.

Laukime vadų iš mūsų išeivijos visuomenės susispietusios lietuviškoje bendruomenėje visame vakarų laisvam pasaulyje. Gana mums gyventi letargo ir fatalizmo gyvenime! Laikas visiems mums, seniems ir naujiems lietuviams emigrantams, suburti mūsų jėgas lietuviškoj bendruomenėi ir eiti keliu naujo lietuviškojo sąjūdžio kaip ejo mūsų pirmtakūnai, Aušros ir Varpo bei Tėvynės Sargo kūrėjai. Mūsų išeivijos rūstus likimas ar kilni ir garbinga ateitis glūdi mūsų pačių rankose ir išgalėse. Jei žydų ir kitų tautų žmonės per savo bendruomenes tapo galingi išeivijoje, būsim ir mes galingi pasiekę vienybės ir apsiungimo, galėsime išlaikyti savo spaudą ir kultūrą Amerikoje ir kituose užsienių kraštuose susispietę prie PLB.

Mūsų Bendruomenė, Jos Būčiai Ir Priešai, Kurie Iš Jų Esi Taurieji Lietuviai?

(tąsa nuo 1-mo pusl)

LB Įtaka Susidomėjo Rimtieji Dvasiškiei

Džiugu ir verta prisiminti Philadelphia mieste susivažiavusių Penn. Valstijos lietuvių kunigų pasisakymą už Amerikos Lietuvių Bendruomenę. Kaip "AL" korespondentas praneša, mūsų dvasiškiei pasisakė teigiamai lietuvių bendruomenės organizavimo reikalui. Ir šie 40 lietuvių kunigų neklaidingi šiame klausime. Jie iš gyvenimo žino, kad Amerikos lietuvių gyvenimas atsidūrė fatalizme, kad silpnėja lietuvių organizacijos, mažėja nariais silpnėja mūsų spaudos organai, mažėja parapijose lietuvių skaičius, parapiinės mokyklos neturi tiek pasisekimo ir lietuvių vaikų kiek praeityje turėjo kai mūsų išeivijos gyvenimas buvo gajus, stiprus, lietuviškas. Ir mūsų jaunimas nuėjo nutautėjimo keliu nuo savųjų organizacijų, parapijų ir spaudos, žuvo mūsų tautai.

Šie liudnieji faktai besireiškiančio lietuvių išeivijos fatalizmo verste verčia visus tauriuosius lietuvius prie apsiungimo — lietuviškųjų bendruomenių organizavimo tikslu išlaikyti išeivijos gyvenančiųjų lietuvių tautinį ir kultūrinį gyvenimą.

Mūsų sąmoningieji lietuviai dvasiškiei ir svietiškiei intelektualai ir visi sąmoningieji lietuviai žino, kad tikrai per LB mes galėsime apsiungti, tautinės vienybės pasiekti, lietuviškojo gajumo susilaukti bendrame darbe ir gyvenime. Tikrai per LB galėsime sustiprinti mūsų organizacijas, spaudą, parapijas ir kitas lietuviškas institucijas, auklėti sa-

vo jaunimą sėkmingiau, lietuviškoje dvasioje, tikrai per LB galėsime nušalinti grėsianti fatalizmą mūsų išeivijai užsienių kraštuose, nes vienybėje glūdi mūsų patvarumas ir gajumas, viltys mūsų tautinio ir kultūrinio gyvenimo.

Todėl mes neabejojame, kad LB plėtosis Amerikoje ir kituose pasaulio kraštuose, kad lietuvių apsiungimo reikalas būtinas ir neišvengiamas ir bus naudingas mūsų visoms išeivijoms laisvuose pasaulio kraštuose. Ir mes, Amerikos lietuviai, neužilgio (po dvidešimtojo) galėsime pasiruošti per LB minėti 200 metų sukaktį mūsų išeivijos Amerikoje, taip gražiai ir įspūdingai bei įtakingai kaip žydai paminėjo 300 metų žydų išeivijos sukaktį. Prie to, mes per LB galėsime sėkmingai savo tautinį ir kultūrinį gyvenimą stiprinti ir padėti mūsų broliams ir seserims išsilaisvinti iš maskolių vergijos, pasiekti laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai. Kad realizavus mūsų išvijos žmonių visus troškimus privalome urmu susispiesti lietuviškoje bendruomenėje Amerikoje ir kituose kraštuose.

Pulk Harry Fleming (dešinėje su savo teisininku Alfred E. La France tariasi apie karininko bylą. Pulk. Fleming įtariamasis už išdavystę, kada buvo komunistų nelaisvėje Korėjoje.

joms pasaulyje. Deja, ne lietuviškai partijai Amerikoje. Prūsų lietuvis, Jonas Vanagaitis, kuris buvo atvykęs pas mus 1910 metais, gauti finansinės paramos tautiniam sąjūdžiui germanizuojamų lietuvių tarpe, patyrė gatvinių įžeidimų iš mūsų socialistų vadų bei laikraščių. Todėl, atsisveikindamas, jis Dr. J. Šliupo "Laisvoje Mintyje" tarė:

"Žmonių gerovės — apšvietos ir socializmo vardu, Amerikos lietuviai socialistai skelbia, kad kritika tai daužymas kitiems asu, šmeižimas, plūdimas. Lietuviai socialistai čia viską, kas lietuviui dora, brangu, kilnu, idealu, neapykantos purvynan mina."

Šis purvynan minimas ejo iki 1940 metų, kada Lietuvą pavergė rusai komunistai ir net akciausiam lietuviui pasidarė aiškūs Dr. V. Kudirkos žodžiai, kad socializmas tai ne vienybės lietuvių, bet viso pasaulio klausimas. Lietuvių pirmutinė ir vyriausia pareiga, sakė, yra iškovoti Lietuvai laisvę. Tie jo žo-

džiai idėti "Varpo" nr. 1, 1893 metais. Tačiau tik 1940 metais mūsų socialistams nepriklausoma Lietuva pasidarė ne dalyku, nuo kurio reikės tuojau atsisakyti, kaip vienas jų vadas skelbė 1918 metais, ir Vasario 16-ta pasidarė ne lietuvių buržujų - kapitalistų" šventė. Tokiu būdu, praėję lietuvių socialistų, ar socialdemokratų suvažiavimai neturėjo ko pasakyti apie revoliuciją ar socializmo kūrimą, bet skelbė kovą Maskvai už Lietuvos laisvę. Kanados lietuviai socialdemokratai net štai kaip pasaulio ateitį pasiavaizduoja:

"Socialdemokratų suvažiavimas dabar, kaip ir ankščiau, yra įsitikinęs, kad tie nesuderinami priešingumai tarp demokratinių Vakarų ir bolševikinio pasaulio ves į ginkluotą konfliktą ir kad tik to konflikto pasėkio gali būti išlaisvinta ir Lietuva."

Nestebėtina, jei Amerikos lietuviai, kurie atsikusio nuo išganymo per revoliuciją skelbusių socialistų, pasijuokia iš karuose išganymą be matančių socialdemokratų.

LITERATURA IR GYVENIMAS

SARŪNAS

Taip būdavo Lietuvoje...

Subatvakaris. Našlės Veronikos troboj ūžia kaimynai, giminės, pažįstami. Kiekvienas ką nors atsinešęs kumpio gabalą, sūrį, dešros rinkį, degtinės butelį, kvietinį pyragą. Vyresni sėdi prie stalo, o jaunimas šoka. Taip, pagal vietos paprotį, minimos Motiejaus Vengalio ir našlės Veronikos sutartuvės. Nuo amžių toks jau čia paprotys, po pirmųjų užsakų artimiausią subatvakarį. Būsimieji susituokėliai tokį vakarą atsiveikina su praeitimi. Patys šeimininkai neruošia — viską sunėša kviesti ir nekviesti svečiai. Ūžia, šoka, trunkosi tie svečiai. Veronika šoka, eina iš rankų į rankas. Bet kur buvusi, vis su Gasparu. Vengalis sėdi sėklyčios kampe. Kaimynas sako:

— Susidaužkim, Motiejau. Bene per daug stebi savo būsimąją. Tegū sau šoka. Spės dar nusibosti. Sakyk, Motiejau. Kažkaip nesavas jau tiesi? Gal pavydi Gasparui? Niekai! Neimk į galvą.

— Ot, nelinksma kažkodėl, ir tiek. Žinai tą mano augintinį, Steponą. Svetimas jis man, gizelis, bet pripratau kaip prie tikro sūnaus. Gabus. Laisvą valandėlę kur pagavęs, vis prie kokos atygos. Taigi, šiandien, man besiruošiant čia važiuoti, kad pradės jis staiga verksti. Klausiu pribėgęs: „Kas tau, Steponėli?“ — o jis vis verkia, kukčioja, it plakamas. O paskiau jis man sako: „Sugalvojai, dėde, nei šį, nei tą. Apleisi mane, jauną žmoną susiradęs; atneš ji man abiem nelaimę.“ — (Iš Juozo Žukausko apysakos „Vengalio Klumpės“).

Dvi Knygos.

Dievas žmonijai davė dvi knygas. Vienoje Jis parodė savo didybę, kitoje savo valią. Pirmoji tai regimas pasaulis, Jo sukurtas, kad žmogus, pasižiūrėjęs į kurinių gražumą, didumą bei tvarkingumą, pripažintų Dievo galybę, kiek jam duota proto tai pažinti. Antroji knyga tai šventas Raštas. Čia Dievas pareiškia savo gerąją valią mus atpirkti. Mokslininkas, kuris coliais siektų išmatuoti Dievo valią būtų tiek išmintingas, kiek teologas, kuris saktų, kad Psalmių Knygoje galima išmokyti astronomijos ir chemijos. — (Iš pirmojo rusų mokslininko Lomonosovo raštų, išleistų Maskvoje 1950

metais. Jis gyveno 200 metų atgal.)

Velniak bijo muzikanto.

Vienas gražus jaunikaitis pasdabojo gražią turtingo pono dukterį. Tačiau jis neturėjo pinigų. Išėjo į mišką. Dideliam miške susitiko ponaitį.

— Kur tu eini ir ko tu nori?

— Noriu vesti, bet pinigų neturiu.

— Aš tau duosiu.

— Tai kada aš ponaičiui atiduosiu?

— Kada turėsi, tik už tai mane paprašysi į vestuves.

— Vestuvėse tu būsi pirmas!

— Gerai, bet ką tu paprašysi svotu?

— Patį Dievą.

— O svočią?

— Panelę švenčiausią.

— O pabroliai?

— Angelų chorą.

— O už muzikantą?

— Perkūną.

— Viskas būtų gerai, visi geri, tik tas Perkūnas manęs labai nemyli, grajindamas labai muša. Žiūrėk, jie man koją išmušė. Tai jau gal aš visai nebūsiu, apsieisi be manęs. Kai turėsi pinigų, tai atėjęs šiton vieton šauk: Libuk, Libuk!

Jaunikaitis iškėlė vestuves, suprašė Dievą svoti, Panelę švenčiausią svocia, cnorą angelų pabroliai, muzikantą Perkūną ir daug kitų. Bet paties šėtoniuko nebuvo. — (Iš Tautosakos Darbai, Tomas VI, Lietuvių Tautosako Archyvo Leinidys, 1939 m. Pasaka užrašyta 1924 metais Seirijų krašte.)

Imk, imk!

Varge Varšavoje gimęs Australijos miręs žymus pianistas Ignas Fridmanas, berniuku būdamas nurašinėdavo gaidas kitiems ir išpėnėdavo save ir našlę motiną. Apie ją jis mėgdavo pasakoti:

Sykį ji, dar jam berniuku būnant, priėjusi sako: „Mano sūneli, aš pasensiu ir vieną dieną turėsiu tave vieną čia palikti ir danguje laukti, iki tu pas mane ateisi. Tu pasiliksi našlaitis pasaulyje, kur pilna pikto ir blogo. Todėl aš tau duosiu patarimą. Klausyk, sūnau, ir klausyk abejomis ausimis: jei kas nors tau ką nors norės duoti — imk, imk, ir imk, nors tai būtų tik siūlo galas, ar koks geležgalis, ar paprastas guzikėlis — imk! Imk viską! Bet jei iš tavęs kas nors norės ko gauti — šaukis policijos, bet neduok!“

BRANGINKIME LIETUVISKUS AUDINIUS

Metai po metų nyksta mūsų kultūros turtai, ne tik pavergtoje tėvynėje, bet ir čia, laisvuose užjūriuose. Lietuvių turtai tirpsta tame džiuliam tarptautiniame katile.

Mūsų kultūra pasireiškia ne tik kalboje, literatūroje, muzikoje, dainoje, dailėje bet taip pat ir daugelyje kitų sričių. Itin būdinga lietuvių tautai dailė. Išties šimtmečiais mūsų sodžiuje augo, bujojo ir brenė kasdieninė dailė. Ypač jaunimas sielojosi dėl grožio — puošniau apsirengti, gražesnes dovanas duoti, puiknesnius rankdarbius padaryti, įdomiau seklyčią papuošti, kraičių skrynią papildyti.

Iš įvairių sričių liaudies dailės dirbinių labiausiai išaugo, išbujojo audiniai. Lietuvių moterys itin pasireiškė dailės dirbinių gamyboje. Mūsų gražiosios juostos, prijuostės, kiklikų medžiagos ir kiti išeiginiai apdarai tai dailės kūriniai, o kur visi keturynčiai, aštuonianyčiai, šešioliknyčiai rankšluosčiai bei staltiesės; rinktinės ir kaišytinės bei aštuonianyčių pluoštinės lovatiesės, pilnos rinktiniais parinktos drobulės, austos skepetos. Išties margumynai raštuotai megztų — nertų pirštinių, kojinių, šalikų, megztinių. O kiek visokiausių kitokių rankdarbių, mūsų sodietės prigaminavo — siuvinėti drobulės, marškiniai, kaspiniai, nosinaitės, servietėlės, kilimėliai pintiniai kutai, pinikai ir t.t.

Kiekviename rankdarbyje ieškota kuo daugiau grožio ir kruopštumo darbe, nuo siūlų — gijų suverpimo iki užbaigto audeklo išlyginimo.

Lietuvių audiniai būdingi visai savitu grožiu ir labai skirtingi nuo kitų tautų audinių. Mūsų sodžiaus audinių ornamentas — raštas labai išsivystęs iš paties paprasčiausio — primityviausio motyvo iki labai puošnaus ir sudėtingo: juostų grėblėliai, rankšluosčių katpėdėlės, prijuosčių tulpės, dobilėliai, saulutės, žvaigždės, kiklikų žvaigždės.

tės, marškinių lelijų, rugių, tulpelių kompozicijos. Šimtus visokių formų ir išsišakojimų sutinkame šimtamečiuose audiniuose.

Mūsiškių audeklų spalvos ryškios ir sykiu švelnios, tarpusavyje kontrastingos, maloniai nuteikia mūsų akis; jų įvairumas ir margumas sužavi kiekvieną. Tik didžiųjų menininkų kūriniuose terandame tokių gražių ir įdomių spalvų junginių, kaip mūsų sodiečių moterų darbo audekluose.

Kiekvienas sodžiaus audeklas išaustas, numegztas meilės ar išsiuvinėtas labai atsidedus, t.y. su didele darbo meile ir nepaprastu kruopštumu. Šimtai ir tūkstančiai audeklo gijų taip įdomiai supinti — suaušti, kad ir dideliame audinio žinovui reikia gerai galvą pasukti, kol išaiškini visas audinio paslaptis.

Ne tik audinių dailėje, bet ir jų technikoje labai pasireiškė mūsų moterų sugebėjimas. Senovės Lietuvoje nebuvo nei audimo mokyklų, nei mokytojų. Iš savo senelių ir darbščių motinų išaugo dukros puikiausios audejos ir gražių raštų kūrėjos.

Lietuvė ne tik audė, bet kurte kūrė audinius su meile, įkvėpimu ir užsidegimu. Ankstybo pavasario dienų dienas jaunos mergaitės praleisdavo staklėse. Čia jos kailė ir rinko margus raštus tarp ploniausių gijų, čia jos prarimojo gražiausias gyvenimo valandas, kurdamos vis naujus ornamentus. Lietuvių audiniai gražūs, ne tik savo raštais ir spalvomis, bet jie taip pat giliai įleidę savo šaknis mūsų tautosakoje ir visoje senojoje lietuvių kultūroje. Daugelyje dainų, pasakų, padavimų ir legendų minimos darbščios audejos ir jų puošnūs marginiai.

Sodietė audėja savo darbštumu, sumanumu ir dailės pamėgimu davė didelį įnašą į mūsų tautinę kultūrą. Didžiausia dalis mūsų sodžiaus meno remiasi lietuvių sodiečių moterų kūryba.

MŪSŲ TIKSLAS YRA PATARNAUTI JUMS PUIKIAUSI KEPYKLOS PRODUKTAI KARŠTA DUONA IR BANDUKĖS SAUSAINIAI, RUM BABA VESTUVINIAI PYRAGAI

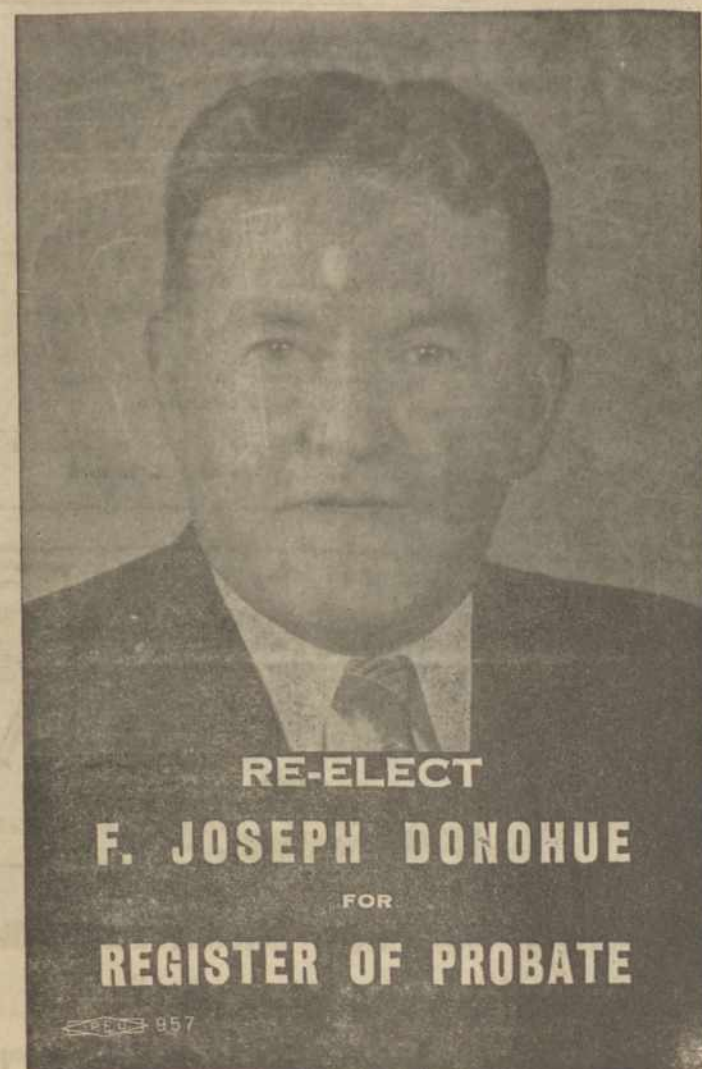
WIDOFF FANCY PASTRIES

111 WATER ST. - TEL. 2-7200 - WORCESTER

SOMEONE DEAR... FAR OR NEAR... WOULD LIKE TO HEAR YOUR VOICE!

Kodėl nešaukt Tuoju?

Long Distance telefonas yra žemos kainos, aukšto džiaugsmo. Paprastai po 6 val. vakaro ir sekmadieniai pigiau.

RE-ELECT
F. JOSEPH DONOHUE
FOR
REGISTER OF PROBATE

F. JOSEPH DONOHUE Register of Probate

PRESENTING YOUR CANDIDATE
Born in the City of Worcester
GRADUATE: St. John's High School
Holy Cross College
Boston University Law School.
LAWYER: Member of Worcester County Bar Association;
United States District Court.
PRESIDENT: Massachusetts Register of Probate Association for the past thirteen years.
SPONSOR: Proposed and assisted in the passing of eleven adoption laws now in the statutes of Massachusetts.
Assisted in the passage of other laws pertaining to Probate Courts.
Veteran.

QUALITY FRUIT STORE

86 MILLBURY STREET
Worcester, Mass.

ALLEN'S FLOWER SHOP

AND GREENHOUSES
200 HOLDEN STREET - TEL. 3-8325 - WORCESTER 5

CITY TELEVISION COMPANY

Televizijos - Elektriniai Įtaisymai
Pardavimui ar Pataisymui
743 MAIN GATVĖS - TEL. 4-9267 - WORCESTER 8
James O. Magay - Robert A. Magay

DR. B. MATULIONIS

Vidaus, spec. širdies ir plaučių ligos.
Priima bet kurią dieną, iš anksto susitarus — telefonu ar laišku.
Telef. 22, Pascoag, Rhode Island.
Adr. State Sanatorium Wallum Lake, Rhode Island

Atstumas: nuo Providence — 24 mylios,
nuo Worcesterio — 26 m.,
nuo Boston ar Brockton — 50 m.,
nuo Thompson, Conn. — 10 f.

Vote for Ass't. District Attorney

A. ANDRE GELINAS
—FOR—
DISTRICT ATTORNEY

EXPERIENCED - QUALIFIED

— 20 years Assistant District Attorney;
— 30 years A Lawyer;
— 5 years City Solicitor;
— Graduate of Harvard Law School.

HE DESERVES A PROMOTION

Vincent J. Vieraitis
18 Stockton St.

UNCLE TOM'S CAFE, INC.

124 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.

E. W. PARKS COMPANY

CURRIERS and FINISHERS
70 BEACON STREET - WORCESTER 8

JUOZAPAS JURČIČ

JURGIS KOZJAKAS

— TREČIAS SKYRIUS —

Mes esame narsieji slovėnai, vykstame kovoti už savo buitį, už savo židinį, už savo valdovą. Už tautinius reikalus mes dedame visas savo riteriškas pastangas, bet priešui — esame viesulo siaubas. (Koseski)

Jaunasis Jurgis Kozjakas stovėjo drauge su savo tėvu po išsikerojusia liepa mažame sodelyje už pilies. Jau leidosi saulė. Turtingasis valdovas liūdnam žiūrėjo į toli, savo vaizduotėj matydamas tolimus kraštus už žaliuojančių vynuogynų ir žydrųjų pievų, kurias matė prieš savo akis. Galbūt galvojo apie savo jaunus karo draugus, kurie krito nuožmiose kovose, o gal apie tuos, kurie gyveno tolimose šalyse. Galbūt, žvelgdamas į Sumbrego pilį, savo vaizduotėj matydavo mirusios mylimosios moters paveikslą, o gal, kas žino, mąstė apie savo slovėnų krašto likimą, apie savo šalį, kuri matė jį gimstantį, kuri jį užaugino, išauklėjo.

Jo sūnus, protingas jaunuolis, išblaškė iš tų svajonių, paklausdamas:

— Tėte, kada vyksime į Stikną prašyti tėvą Bernardą, kad jis mane išmokyti skaityti, kaip tu esi man sakęs?

— Rytoj, — atsakė tėvas.

— Josime drauge ant arklio, ar ne?

— Jei tu būsi geras, — vėl atsakė tėvas.

Tuo metu sena tarnaitė atėjusi pranešė valdovui, kad į pilį atvyko kažkoks svetimšalis. Niekiek nedelsdamas valdovas, nuėjo priimti svečio pagal senus papročius ir sveitimo įstatymus.

Senoji tarnaitė atsisėdo šalia jaunojo pono ir pradėjo jam pasakoti senus nutikimus ir senas pasakas. Ji mylėjo tą vaiką, kurį, dar jam kūdikiu esant, nešiojo ant savo rankų, mylėjo jį daugiau, negu savo tikrą sūnų.

Sugrįžęs į pilį Morkus rado savo jaunystės bičiulį, bičiulį iš tų laikų, kai jis dar kariavo vokiečių žemėje.

Nebuvo paprastas daiktas, kad iš taip toli atvyktų bičiulis jo aplankyti ir Morkus Kozjakas nustebo pamatęs tą riterį.

Širdingai pasisveikinę, jie pradėjo jausmingai kalbėtis.

— Niekada nebūčiau tikėjęs tokios laimės, — kalbėjo valdovas svetimšaliui riteriui, — niekada man nebūtų atėjusi į galvą mintis, kad tave priimsiu savo nemuose kaip svečią. Aišku, koks nors labai rimtas reikalas tave atvedė į mūsų kraštą aplankyti savo seną bičiulį. Tat kalbėk, ir bet koks tavo noras bus tuojau išpildytas, jei tik tai aš tatai galėsiu padaryti.

— Gerai kalbi, bičiuli Morkau Kozjakai! Tikrai rimtas reikalas mane atvedė čia į tavo šalį. Būdamas šitame krašte, aš negalėjau neaplankyti savo seno bičiulio tuo labiau, kad man kaip tik reikia tokių vyrų kaip tu. Klysti, jei manai, kad aš jieskau pats sau pagalbos. Aš jieskau energingų vyrų imperatoriui.

— Imperatoriui? — nustebes paklausė valdovas Morkus, — Turi žinoti, kad šiais laikais aš sunkiai pasitraukiu iš savo namų. Mus dažnai užpuldinėja turkai. Be to turiu jauną sūnų ir neturiu nė vieno žmogaus, kuriam galėčiau jį pavesti saugoti... Tačiau, jei imperatoriui reikia kareivių, aš mielai prijungsiu prie savo giminaičio Liudviko, ar kurio nors kito kariuomenės kelis savo tarnus.

— Klausyk! O, jeigu eitų kalba apie paties imperatoriaus laisvę? Jeigu jo galva būtų pavojuje, ar tu pats su ginklu neateitumei jam į pagalbą?

— Ką sakai? Imperatoriui gresia pavojus? Kalbėk, kasgi atsitiko? — susirūpinęs paklausė Morkus Kozjakas.

— Matau, kad dar nieko nežinai. Taip aš ir maniau. Paklausk! Tikriausia girdėta apie Celjės grafo tragišką galą?

— Tatai jau esu girdėjęs.

— Po jo mirties stiriya turėtų priklausyti mūsų imperatoriui Fridrikui 111 jau vien tik dėl to, kad jis yra imperatorius. Bet jos nori taip pat ir Goricijos Jonas ir Vengrijos karalius Vladislovas. Norėdamas greičiau

baigti tą ginčą Fridrikas, būdamas labai greitas ir atviras, nuvyko tiesiai į Celjė, kad ten jį išrinktų ir to krašto bajorai jį patvirtintų. Jį lydėjo du šimtai riterių, tarp kurių buvau ir aš. Imperatorius neturėjo nieko bijoti, išskiriant Jono Vitoveco, Celjės grafo našlės turtų valdytojo, nors ir aš jau žinojau, kad jis buvo labai apsukrus vyras. Imperatorius manė jį jau laimėjęs savo pusėn. Tas gudruolis viską pažadėjo, kai buvo valdovo akivaizdoje ir kol galėjo iš to laukti naudos. Bet Vengrijos karalius Vladislovas pažadėjo jam geresnį atlyginimą, o be to dar pagrasino atimti visus jo turtus Vengrijoje, jei jis nedarys taip, kaip jam sakė. Bet dabar aš patyriau, kad Vitovecas nusileido! Jis atsimetė nuo imperatoriaus ir nusprendė, net jėga pasinaudodamas, pagrobti patį imperatorių. Aš ir kiti, kai tik pradėjome tautiškai, išpėjome imperatorių nepasitikėti Vitovecu, tačiau veltui, nes Fridrikas yra per daug geras ir ta klasingąjį laikė doru žmogumi. Tatai mums besvarstant, ūmai išgirdome, kad Vitovecas veda į miestą kariuomenės dalinį. Mums pasisakė skubiai nugabenti imperatorių į vieną pilį, kurią Vitovecas dabar apgulė. Man teko garbė vykti pakviesti jus, Karniolos riterius, mūsų valdovą apginti. Štai, bičiuli, trumpai kalbant, viskas ką aš tau norėjau pasakyti, štai dėl ko aš atvykau aplankyti savo seno bičiulio jo augštame lizde. Ir aš esu įsitikinęs, kad neatsisakysi vykti tuojau pagalbon mūsų valdovui, nors tatai ir būtų paskutinis kartas gyvenime.

— Jei reikalas taip stovi, aš nedevejoju, — atsakė pilies valdovas, — pasakyk man kada ir kas dar vyksta.

— Ypatingi pasiuntiniai išvyko jieskoti pagalbos į visas Austrijos provincijas. Man rodosi, kad iš Karniolos išvyksite jau rytoj. Liublianos miestas mums duoda keturiasdešimt kareivių, daug riterių mums pažadėjo žymią pagalbą. Ir tu, Kozjakai, senos giminės kunogaikšti, negi būsi paskutinis tarp jų?

— Bet kaip tau pavyko pabėgti iš Celjės, ištrūkti iš to lapės Vitoveco? — paklausė valdovas.

— Buvo sunku, bet nakties tamsa man padėjo. Jei tas reikalas nelieštų imperatoriaus, mūsų viešpaties, kažin ar būčiau turėjęs pakankamai drąsos slaptai prasukti pro Celjės vartus. Vos sargybiniai manęs nepagavo. Naktis ir kardas mane išgelbėjo ir tikiuosi išgelbės ir mūsų šviesiausiąjį Fridriką, — pasakė riteris.

— Būk tikras, pranešime tam pasipūtėliui Vitovecu kaip jis yra skolingas savo imperatoriui, — tarė Morkus. — Kaip manai, ar imperatorius galės apsiginti kol mes atvyksime?

— Tikriausia, jei per daug nepavėluosime: jis turi du šimtus vyrų ir šiuo metu yra tarp pilies sienų. Tačiau Vitovecas juos lengvai galėtų badu numarinti, jei tuojau neateitų pagalba.

— Nė vienas iš Kozjakų niekada neapleido tėvynės, nė savo imperatoriaus tiek kovos lauke, tiek kitame pavojuje. Nemanau ir aš jo apleisti, nors ir labai nenoromis apleisiu savo namus, — pagaliau tarė Morkus.

Netrukus po to svetimšalis riteris ant greitakojio arklio stačiu keliu greitai nusileido nuo pilies į slėnį ir dingo tarp medžių kaip tik tuo metu, kai leidosi saulė.

Kaip žaibas pily tarp tarnų pasklido žinia, kad reikės vykti į karą. Vieni džiaugėsi, kiti gi tuo nebuvo patenkinti. Tarnų vyresnysis iš valdovo gavo įsakymą iš arklidės išvesti kaikiuriuos arklius, patikrinti balnus, nušveisti ginklus ir atlikti kitus pasiruošimus karui. Visą vakarą buvo trisiūama paruošiant viską, kas tik galėtų būti reikalinga.

Tarnai rėkavo džiūgaudami ir tarpusavy svarstė kuriuos iš jų rytoj rytą valdovas išsirinks vykti drauge su juo ir kuriuos paliks nemuose. Kaikurie jautėsi laimingi galės pažinti naujų kraštų, kuriuose galės neribotai plėšikauti ir iš kur jau daug kas grįžo turtingas.

Tremtiniam Rubai Reikalingi

Pasibaigus didžiajai tremtinių emigracijai, Europoje liko apie 10,000 vargingų lietuvų, kurie reikalingi pastovios paramos. Praeitų metų praktika parodė, kad likusiems lietuviams aprengeti Balfas turi kasmet surinkti ir jiems nusiųsti bent 100,000 svarų rūbų ir avalynės. Ligi šiol mūsų dosnios visuomenės dėka Balfas kasmet išstengdavo toki kiekį nusiųsti ir padalinti tremtiniam.

Atėjus rudenii, rūbų ir avalynės problema vėl pasidaro itin aktuali. Todėl Balfas vėl stengsis surinkti kuo daugiau įvairios aprangos ir tuo būdu bent kiek palengvinti Europoj likusių lietuvių medžiaginį skurdą.

Amerikos valdžia, suprasdama, kaip labai užjūryje likusiems lietuviams yra reikalinga apranga, ir įvertindama Balfos bei kitų šalpos organizacijų darbą, ir toliau sutiko padengti visas aprangos siuntų jūros transporto išlaidas.

Balfos Centro Valdyba nuširdžiai kviečia visus Balfos skyrius, lietuviškas parapijas, organizacijas ir plačiąją visuomenę organizuoti rūbų ir avalynės vėjus ir pavienius asmenis siųsti aprangą Balfos Centru, 10 Grand St., Brooklyn 11, New York.

Siūniant vartotus rūbus ir avalynę, reikia pažymėti "Used Clothing — For Charitable Purposes Only". Tada ir pats persiuntimas pigiau kainuoja ir siuntos pristatomos tiesiai į Balfos sandėlį.

Taip pat Balfos Centro Valdyba maloniai prašo skyrius, parapijas ir organizacijas padengti rūbų persiuntimo į Balfos sandėlį išlaidas, nes tam reikalui neturima lėšų.

Taigi, nelaukime žiemos šalčių, o kuo greičiau organizuokime rūbų ir avalynės rinkliavas, kad apranga laiku pasiektų nelaiminguosius mūsų tautiečius.

Balfos Centro Valdyba
Brooklyn, 1954.9.20.

SKAITYKITE
IR PLATINKITE
"AMERIKOS LIETUVIŲ"

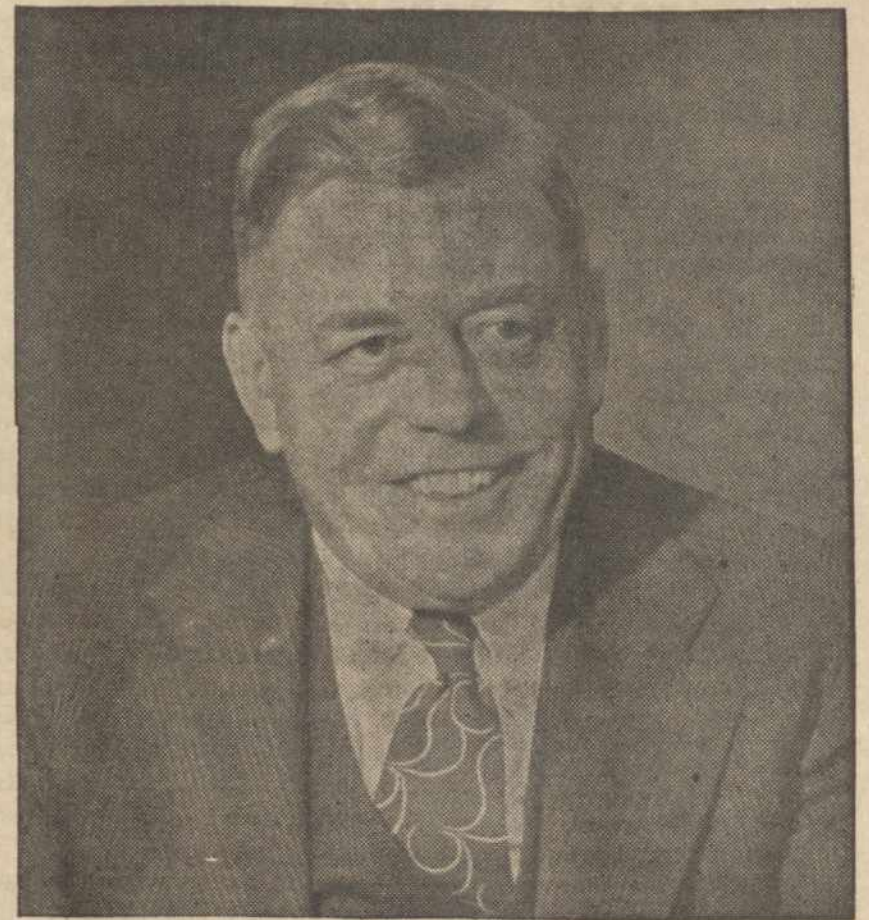
Kitiems širdis plyšo iš džiaugsmo pagalojus, kad vėl turės progą parodyti savo narsumą. Bet kaikurie jaunesnieji buvo nuliūdę, kad turės apleisti jau senas savo motinas, kurios gyveno slėnyje ir gal turės žūti nežinomame krautynių lauke ir net nebus palaidoti. Tačiau, nežiūrind to, tų jausmų nedrįso išpažinti draugų akivaizdoje, gėdojosi.

Daugiausia negu visi buvo susimąstęs pilies valdovas Morkus.

Laikai anaipol nebuvo saugūs, o jis neturėjo kam patikėti savo turtus, savo vaiką, kuris buvo jo vienintelis džiaugsmas ir vienintelė viltis.

Jo brolis Petras, kuris gyveno pilyje ir kuris negalėjo vykti į karą, turėtų būti geriausias jo vaiko saugotojas. Argi jis nebuvo Jurgio dėdė, jo artimiausias giminaitis?

Bet kasgi buvo tas Petras Kozjakas? Koks iš jo galėjo būti sargas, jei jis visiškai nesidomėjo pilies gyvenimu, kuris visą savo laiką praleisdavo užsidaręs savo kambaruose ir galvojo tik tai apie save? Kaipgi galėjo tas brolis pats saugoti pilį? O jeigu

ANDREW B. HOLMSTROM Į KONGRESĄ
SEKMINGAS BIZNIERIS

- Norton Kompanijos Vice-Prezidentas 1940.
- Buves Generalis Viršininkas Norton Kompanijos Dirbtuvės Anglijoje.
- Registruotas Profesionalas Inžinierius, Massachusetts Valstijoje.

VETERANAS

- J. V. Laivyne 1917 - 1919.
- Amerikos Legionio — V.F.W. Narys.
- Laivyno Rezerve 1917 - 1939.
- Vandentekių Prievaizda 1925 - 1929.
- Worcesterio Miesto Taryboje 1950.
- Worcesterio Mayoras 1950 - 1954.

VISUOMENĖS VADAS

- Direktorius, Family Service Corp.
- Worcester Council Against Discrimination, Chairman
- American Red Cross, Garbės Direktorius.
- Fairlawn Ligoninės, globėjas.

Rugs, Carpets, Fairmount Ranges - Heaters

Refrigerators - TELEVISION

Boulevard FURNITURE Store

New and Used Furniture Bought and Sold
20 AUSTIN STREET - WORCESTER - TEL. 6-1664

BLUE RIBBON FISH MARKET

Salt, Smoked and Fresh Fish in Season
Clams, Lobster, Oysters
79 MILLBURY STREET - Tel. 5-8615 and 5-8616

J. CARROLL BROWN

3 LINDEN STREET - Dial 6-2481 - Worcester

KAY'S CANDY SHOP

90 MILLBURY STREET
Worcester, Mass.

MAC'S BRAKE SERVICE

CHAS. MCCARTHY, Prop.
Auto Repairing - Starter - Generator - Electrical Service
97 MILLBURY STREET Opp. Vernon Drug Ci.
TEL. 6-0140 - Worcester

kaip tik tuo metu užpulti kraštą žiaurieji turkai?

Morkus kaimynystėje turėjo pusbrolių, pilies valdovą Liudviką Kozjaką, vyrą, kuris randa išeitį iš visokių padėčių. Tačiau ir jis buvo priverstas vykti imperatoriui į pagalbą.

Visa tai apsvarstęs, jis negalėjo kitaip pasielgti, kaip tik savo broliui patikėti savo pilį ir savo sūnų.

— Brolis vistiek lieka broliu, — kalbėjo pats sau, — matydamas, kad aš juo pasitikiu, gal jis pasikeis. Jį išpėsiu būti labai atsargiam, gerai elgtis su vaiku ir taip pat pakviesiu tėvą Bernardą iš Stiknos vienuolyno, kad jis mano vaiką mokyty ir auklėty. Įsakys, ypač visiems, tarnams, kad dabar būtų jam paklusnus, kaip buvo man paklusnus. O be to, kogi aš turiu bijoti? Po mėnesio, ar dviejų aš juk sugrįšiu, juk ne į pirmas kautynes vykstu! Gerasis Dievas mane globojo iki šios dienos ir tikriausia manęs neapleis dabar, kada Jo globa yra reikalinga daugiau negu bet kada mano sūnui.

Taip mąstė tą vakarą Morkus Kozjakas, (bus daugiau)

VIEŠAS PADEKOS ŽODIS

Visiems Mano Bičiuliams: Worcesterio, Hartfordo Ir Kitiems Amerikos Lietuviams

PROGA mano 60 metų ir 35 metų visuomeninio ir spaudoje lietuviškojo darbo sukakčių neauktai ir netikėtai susilaukiau atitinkamos pagarbos, kurią amerikiečiai lietuviai, visuomenės vadai ir veikėjai bei žurnalistai ir rašytojai, žodžiu, visi geros valios mano bičiuliai nuoširdžiai mane sveikino ir gražių linkėjimų nešykstėjo man suteikti savo kalbomis, laiškais, telegramomis įvykusiame bankiete "AL" leidėjos, gerb. p-lės Juozapinos Leonaitės ir redakcinės kolegijos narių bendromis pastangomis suruoštam mano viršminėtų sukakčių proga. Tai buvo netikėta steigmėna, nelaukta ir todėl labai man maloni. Už šitą visą rūpestį, pastangas, sveikinimus ir nuoširdžius linkėjimus dėkoju visiems mano bičiuliams: Worcesterio, Bostono, Hartfordo ir kitų Amerikoje kolonijų lietuviams, ypatingai, gerb. p-lei J. Leonaitėi, "AL" redakcinės kolegijos nariams; ponams žurnalistams: Jonui Vizbarui-Sūdaviui, L. Leknickui, LB Pirm., Pranui Pauliukoniui, A. Svirskui, J. Svikliui, jųjų taktininkams; ponams Jonui - Vinsentui Kielemis, poniai Vaišnorieni, p. A. Salaševičiui, p. Glodieni, p. Dapkunienei ir kitiems Worcesterio lietuviams, "AL" ir mano bičiuliams, taipgi, didžiai gerbiameiems, Lietuvos Konsului dr. P. Daužvardžiui, jo žmonai p. Daužvardienei, Chicagiečiams; mielam p. Bačiuniui, Tabor Farm, Mich.; mielam bičiuliui žurn. redaktoriui p. Vytautui Širvydui, Montreal, Canada; Bostono rašytojų klubui per p. A. Gustaitį, dr. Matulionį, Providence, R. I.; ALT S-gos Pirm. Prof. J. Raukčiui; L. S. Ramovė vardu p. A. Vageliui; Antanui Raudoniui. Liet. Meno Mėgėjų Ratelio vardu; programos menininkėms panelėms Pauliukonytei ir Matulevičiutei; p. Tamošaičiui, J. Steponaičiui; Bostoniečiams visuomenininkams, ypač p. Matijoškai, mano bičiuliui, poetui rašytojui A. J. Jokubaičiui už gražų eilėrašį sveikinimo, taipgi, ponei Jokubaitienei ir kitiems; Hartfordo lietuviams visuomenininkams dalyvavusiems bankiete, dr. Antanui Šerkšnui, Kapit. V. Nenortui, Inž. J. Guntuliui, Inž. Miniukui ir kompozitori Elenorai Miniukienei, taipgi, visiems kitiems kurių vardų neprisimenu, visiems tariai nuoširdžiausiu AČIŪ! Dėkoju ir savo giminėms: ponioms Howell ir Stevens bei ponams Šilalėms už sveikinimus ir po bankieto vaišes Hartfordo lietuviams, mano kolegams.

Esu labai dėkingas žurnalistams: Vytautui Širvydui, J. Vizbarui ir rašytoju-poetui A. J. Jokubaičiui, kurie gražiai apie mane pasisakė "AL" skiltyse proga šių mano sukakčių, taipgi, p. K. Vidikauskui iš Philadelphia (eilėrašius lenkų spaudoje).

V. M. KLAUSUTIS - CEKANAUŠKAS

Šeštadieninė Mokykla Pradėjo Darbą

Rugsėjo 25 d. Aušros Vartų parapijos patalpose šeštadieninė liuanistikos mokykla pradėjo naujus mokslo metus. Tenka pasidžiaugti, kad daugelis tėvų paklausė prelatu K. Vasio prašymą sekmdienį iš sakyklos nuoširdžių ir karštų raginimo žodžių susirūpinti garbingos lietuviškos savo tėvų kalbos išmokymu. Naujų mokinių atvyko apie 20, kurių beveik visi čia gimę: Stasys Kėrbelys, Andrius Kudarauskas, E. Kudarauskaitė, Pranas Kudarauskas, Karolis Kudarauskas, J. Miller, E. Sinkučiuotė, Ged. Račiukaitis, Eglė Pauliukonytė, R. Miller, Julija Millerytė, V. Lange, Raimondas Sprindžiūnas, Diana Sprindžiūnaitė, D. Dailidė, Jurgis Volungis ir A. Abramavičiūtė.

Mokyklos vedėjas Jonas Baškys, mokytojai: kun. J. Steponaitis, J. Rautkys, ponai Jasutienė ir Pr. Pauliukonis.

Siemet tikimasi prie esančios mokyklos susorganizuoti ir vyresniųjų klase, kurią baigę gaus liuanistikos mokyklos baigima pažymėjimą.

Lietuvybės kursai

Aušros Vartų parapijoje iš mokinių, lankančių tikybos pamokas, organizuojami lietuviybės išlaikymo kursai, kuriuose bus skaitomos paskaitos svarbesniais Lietuvos istorijos, lietuvių kultūros ir lietuvių kalbos klausimais. Šią mintį yra išskėles kunigas J. Steponais. Prelatas K. Vasyas šitam sumany-

mui karštai pritarė ir parėmė.

Vytautas Snarskis laimėjo premiją

Rugsėjo 24-25 d. buvo surengta visų Worcesterio pradžios mokyklų mokinių darbėlių paroda. Buvo išstatyta įvairių įvairiausių darbėlių: mergaičių daugiausia buvo įvairūs kepsniai, siuvinėjimai; berniukų mašinos, lėktuvai ir šiaip įvairūs darbėliai, daugelis darbėlių, kaip mašinos ir lėktuvai buvo įmonių gaminiai, tik pačių mokinių perdaryti. Dėl to premijos buvo skiriamos tik už savarankiškus ir daugiau originalius darbus. Chorvedžio Zigmo Snarskio sūnus Vytautas už padarytą vėjo malūną laimėjo premiją.

Padėka Prelatui K. Vasiui Worcesterio Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba rugsėjo 26 d. posėdyje nutarė išreikšti nuoširdžią padėką Aušros Vartų Klebonui Prelatui K. Vasiui už didelį jo rūpestingumą ir globą šeštadienine liuanistikos mokykla.

Rengėjai

ALT Sandaros Worc. 16-toji rengia paskutinį rudeninį

PIKNIKA SPALIO (OCT.) 10, 1954 1 val. po pietų Babrauskų pavilijone Leicester, Mass.

Bus dainų, pasilinksminimų skanių užkandžių Veiks turtingas bufetas

IDEAL PHARMACY

VAISTINYČIOS TEL. 3-4840 — RES. 7-1725

V. G. SKRINSKA, B. S. reg. pharm.

29-31 KELLY SQ

Worcester, Mass.

Paveskite mums savo sveikatos priežiūr, ir įvairius patogumo aprūpinimus. Mes užlaikome aukščiausios rūšies vaistus ir įvairius tualetinius reikmenis "Kokybė prekių ir draugiškas patarnavimas už žemiausias kainas yra mūsų didžiausias malonumas."

Pavargęs? Užėik į lietuvišką vaistinę pailsėk, atsinaujink energiją prie bufeto užkandžių, karštų ir šaltų gėrimų ar šaltkošės. Labai gerų šokoladinių saldinių visuomet užlaikome.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

L. S. 'RAMOVĖ' PIKNIKAS

PRANEŠAME, kad dėl audros atidėtas L. S. "Ramovė" Worcesterio Sskr. piknikas įvyksta šių metų SPALIO 2 D. (SEST.), MAIRONIO PARKE su ta pat programa, kuri buvo skelbiama: Bėgamųjų dienų aktualijos poezijoje ir prozoje, humoreskos, kupletai, kuriuos dainuoja: L. Jokubauskas, J. Vizbaras, J. Spirauskas, akordeonu groja muz. Juozaitis.

Šokiams gros "Tango" orkestras, veiks gausus lietuviškų užkandžių bufetas.

Visus kviečiame atsilankyti ir pasilinksinti.

L. S. RAMOVĖS VALDYBA

Birutės Draugija rengia

PIKNIKA

Sekmad., SPALIO (OCT.) 3, 1954

Babrauskų Pavilijone, Leicester Mass.

Visi kviečiami skaitlingai atsilankyti

Pranešimas

Lietuvių Moterų Klubo narėms, kad metinis bankietas įvyks spalio (Oct.) 16-tą, šeštadienio vakare, 7-tą valandą, L.N.C. svetainėje, 12 Vernon gatvės. Au dabar galite įsigyti tikietus pas Klubo sekretorę, K. Pupkiene, trečiadienio vakarais, apie 7:30 valandą, L.N.C. salėje.

Po bankieto, sekmdienį, spalio 17-tą, bus mūsų rudėninis piknikas, J. Babrauskų pavilijone. Pradžią pirmą valandą po pietų. J. L.

Lietuvių Demokratų Veikimas

Lietuvių Demokratų susirinkimas įvyko rugsėjo 27-tą dieną. Susirinkimas nutarė surengti Military Whist, lapkričio 5-tą, 1954 m., Lietuvių Pil. Klubo salėje, 12 Vernon gatvės. Sekantieji išrinkti į komisiją darbuotojai: Vite Tankevičius, pirmsėdis; Petronėlė Bagužinskė, Marijona Jarzobskienė, Mrs. Mary Carr, Eva Perch, Vincas Glodis, Alfonsas Krusas, Katarina Glodienė, Julė Grigaitis, Juozapina Zinkus, Mrs. Clara Mattus, Mrs. Katherine Burke.

Taipgi buvo nutarta laikyti "Rally" mūsų demokratams kandidatams, spalio (Oct.) 24, 1954. Komisija dėl šio parengimo: John Pigaga, Edward Urbec, Jack Kasper, Joseph Zelesky, Vite Tankevičius.

Susirinkimui vadovavo Tillie Gerulis, pirmininkė. V. G.

Rengia Military Whist

Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Moterų Sąjunga, 69 kp. rengia Military Whist party, kuris įvyks ketvirtadienį, spalio 7-tą d., 8 v. v., Aušros Vartų parapijos salėje. Komisija nuoširdžiai kviečia visų atsilankyti ir linksmai praleisti keleta valandų — pakazyruoti ir dovanų gražų laimėti. Prašom neužmiršti dieną, kurs yra 7-tą Spautio. Nesigailėsit atvykę, nes kuopos narės gražiausių dovanų padarė ir paaukoja dėl šio military whist ir suruošia gardžių užkandžių. Vėl prašome — atėkite pas mus.

Pirmadienį, spalio 4 d. įvyks kuopos mėnesinis susirinkimas 7:30 v. v., parapijos salėj. Narės malonėkite prisibiti, nes bus svarbus susirinkimas. Sąjungietės 69 kp.

Bilietai į Koncertą Bostone

Į sekmad., spalio 3-čią koncertą, kurs įvyks Bostone, bilietus galima įsigyti iš anksto "Ameriko Lietuvis" raštinėje, — 14 Vernon gatvės

Prašo Asiliepti

Ieškau savo dėdės Čieškos, atvykusio jau seniai iš Lietuvos. J. Čieška, 6214 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Išleistuvės

Lietuvai Remti D-jos Centro Valdyba, asmenyje jos pirmininko p. J. Šalaviejaus, susitarus su vietos Sandaros 16-tąja kuopa š. m. rugsėjo mėn. 18 d., po pietų Šalaviejų namuose buvo suruoštos išleistuvės Pr. Aukštuoliui, išvykstant jam į Amherst University of Mass. chemijos studijoms. Chemijos studijas p. Pr. Aukštuolis buvo pradėjęs jau Lietuvoj, vėliau kurį laiką tęsė Vokietijoje ir dabar pasiryžo baigti Amerikoj.

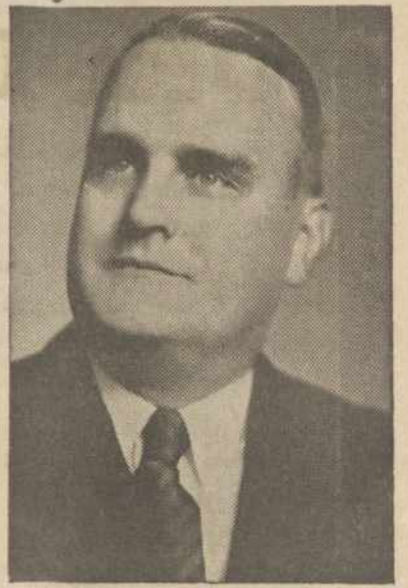
Išleistuvėse dalyvavo virš 40 žmonių. Kadangi p. Pr. Aukštuolis per 5 savo gyvenimo metus Worcesteryje uoliai ir nuoširdžiai buvo įsijungęs į Worcesterio lietuvių kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, dalyvaudamas valdomuose organuose, todėl išleistuvių dalyviai pasakytose kalbose pareiškė jam daug šiltų žodžių. Buvo pasidžiaugta, kad p. Aukštuolis buvo labiausiai supratęs senuosius ateivius ir vardan lietuviškų reikalų mokėjo derinti ir lyginti visus pasireiškusius nuomonių skirtumus tarp senųjų ir naujųjų ateivių. Buvo reikšta vilčių, kad p. Pr. Aukštuolis baigęs mokslus grįž į lietuvių visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą, neišsižadėjęs savo lietuviškos kilmės ir savo kalbos. Buvo pripažinta, kad kaip tik Amerikos lietuvių kolonijoms stinga visuomenės darbuotojų baigusiu mokslus Amerikoje, nes lietuviai tėvai yra daug išmokslingi savo vaiku, bet turbūt 90-95% jų dingio svetimoj jūroj visai nesirodydami lietuviškame kultūriniam gyvenime. Tik šitokie išmokslingi žmonės galėtų daug prisidėti prie lietuviškos tautos vardo išgarsinimo svetimų tautų tarpe. Esant reikalui nekurię dalyviai, kaip: p.p. Žemaitaitis, Neivis, Miliauskas ir kiti užtikrino Jam ir medžiaginę paramą.

Sandaros 16-tos kuopos pirmininkas p. Pupka kalbėdamas ta proga teikė organizacijos dovaną. Išleistuvės užsitiesė iki 2 v. nakties ir visi dar nenoromis skirstėsi. Padėka priklauso šeiminkėms: p.p. Šalaviejenei, Taralieni, Mačienei už gražiai ir gardžiai paruoštus užkandžius ir Vyriausiam išleistuvių ūkio vadovui p. K. Zurlui. Dalyvis

JAMES J. JOYCE

kandidatas!

"CLERK of COURTS"

JAMES J. JOYCE, dabartinis Clerk of Courts padėjėjas, Worcesterio apskrėičiu laiko kandidatūrą į tą vietą. Ponas Joyce aiškino, kad Clerk of Courts pareigos apima kiekvieną teisų civilį, kriminalinį ar teisingumo šaką. Kasdien kyla visoki įvairūs klausimai, todėl žmogus kandidatūrą laikantis į tą vietą turi būti teisininkas. Ne tik teisininkai, bet ir žmonės visokių užsiėmimų nuolatos kreipiasi pas Clerk of Courts prašydami patarimo ir pagalbos įvairiuose legaliskose problemose. "Patyrimas kurį įgijau laike savo dvidešimts metų tarnystės Klerko ofise suteikia galimybes man atlikt svarbias pareigas, kaip Worcesterio apskrities klerkas. 1935 metais, aš įstojau dirbt Clerk of Courts ofise ir paskui

ėjau pareigas, kaip Senior Clerk, Deputy Assistant Clerk, paskui Assistant Clerk of Courts paskirtas Massachusetts Aukščiausio Teismo. Kada buvęs William S. B. Hopkins pasitraukė kaip Pirmas Padėjėjas Klerkas, tai aš užėmiau jo vietą ir laukiau tą darbą iki įstojau į J. V. Laivyną, spalio 1943 m. Sugrįžus iš tarnystės 1946 metais, buvau paskirtas į Civil Jury sesiją ir nuo to laiko pasilikau šioje svarbioje vietuose legaliskose problemose. "Patyrimas kurį įgijau laike savo dvidešimts metų tarnystės Klerko ofise suteikia galimybes man atlikt svarbias pareigas, kaip Worcesterio apskrities klerkas. 1935 metais, aš įstojau dirbt Clerk of Courts ofise ir paskui apie jų teises."

LIETUVAI REMTI DRAUGIJOS

GEGUŽINĖ - PIKNIKAS

ĮVYKS

Sekmdienį, SPALIO (Oct.) 3, 1954

LIETUVIŲ SENELIŲ DRAUGIJOS PARKE

Woodland Park, Auburn

Dainuos Lietuvių Moterų Klubo Choras, vadov. M. Meškienei

Visus nuoširdžiai kviečiam atsilankyti

Jūsų atsilankymu pagelbėsit Lietuvos Reikalams

Lietuvai Remti Draugijos Centro Valdyba

Metinė Lietuviškų Kukulių-Cepelinų VAKARIENĖ

VYKSTA

1954 m. SPALIŲ (OCT.) 9 d. šeštadienį

6 VAL VAKARO

Maironio Parke, Shrewsbury, Mass.

Rengia: Worcesterio Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelis VAKARIENEI: Kukuliai, lietuviškos dėšros su kopūstais ir alus. Vakarienės metu bus linksma programa ir lietuviškų plokštelių muzika.

SOKIAI: 8 val. vak. grojant "4 Studentų" orkestrui iš Brocktono.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti — Bilietas \$1.50 L. M. M. RATELIS

Reikia Darbininkės

Moteries - lietuves namų ruošos darbams. Patogus namas, kur galima sykiu dirbt ir gyvent. Dvi laisvas dienas. Pašaukite Telef. 6-4152.

Puiki Biznio Proga

Ilgai įsteigtas baro ir restorano biznis, kaip tik jūsų apylinkėje, po vienu vardu. Labai geras biznis, virš \$1500, kas savaitę biznio. Iš priežasties neveikatos, savininkas parduos pigiai.

THE DISTRICT ATTORNEYS

Office belongs to all the people.

ASPERO always voted for: — LABOR, VERERANS and THE AGED.

JOSEPH A. ASPERO for DISTRICT ATTORNEY

ASPERO while in the State Legislature voted for the Bill that authorized the Lithuanian language to be taught in public High Schools and the Bill authorizing Lithuanian War Veterans of Worcester to receive City Funds for rent of quarters.

Tony Dailida

Joe Simons

- City Councillor 4 years.
- State Representative 8 years.
- County Commissioner 2 years.
- Lawyer 14 years.

"A Proven and Tested Public Servant"